

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW W WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

3963

ŚLĄSKIE

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAF. PW. ŚŚ. WITA, MODESTA I KRESCENCJI

2. Czas powstania

XVI w.; poł. XVIII w.; 1822 r;
1934-5 r;

3. Miejscowość

PIETROWICE
WIELKIE

4. Adres

ul. 1 Maja 29;
47-480 Pietrowice Wlk.
nr działki; 872

5. Przynależność administracyjna

województwo śląskie
powiat Racibórz
gmina Pietrowice Wlk.

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Groß Peterwitz;

7. Przynależność administracyjna do 31.12.1998 r

województwo katowickie
gmina Pietrowice Wlk.

8. Właściciel i jego adres

parafia rzym.-kat. pw.
św. Wita, Modest i Krescencji;
loco;

9. Użytkownik i jego adres

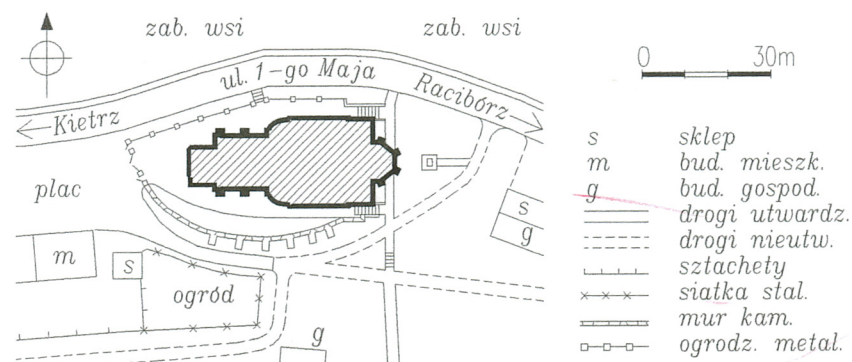
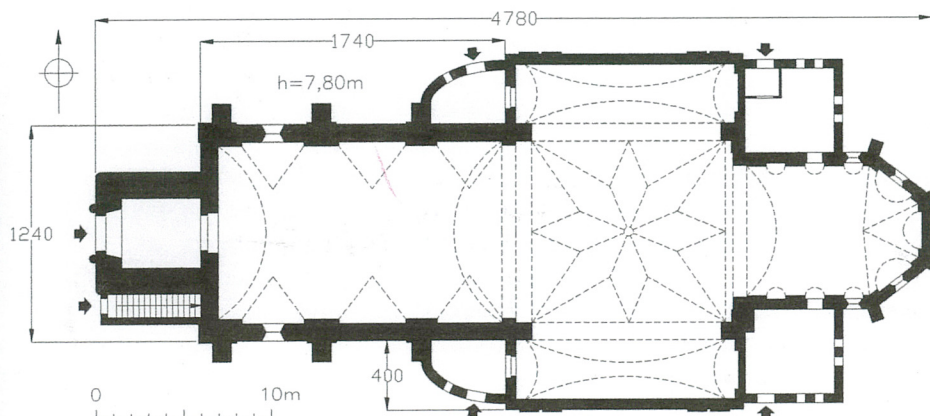
jw.;

10. Rejestr zabytków

nr. A/48/02 data 30.12.2002

11. Zdjęcie, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

1.



W poł. XIII w. król czeski Przemysł Otokar II podarował wieś Pietrowice biskupowi Brunonowi Schaumburgowi z Ołomuńca, który wznosił tu pierwszy kościół w 1267 r i ustanowił parafię. Do 2 poł. XVI w. miejscowość stanowiła posiadłość biskupów, w l. 1557–1877 pozostawała w rękach Gaszyńskich (Gaschinów). Z 1562 r pochodzi wzmianka o murze obronnym wokół kościoła. Mimo obwarowań, w czasie wojny 30-letniej kościół został dwukrotnie ograbiony. **Świątynia przebudowana została ok. poł. XVIII w. i z tego czasu pochodzi zachowana do dziś, barokowa 3-przęsłowa część nawowa oraz nieliczne pozostałości wyposażenia.** Dzięki staraniom proboszcza Janothy w 1822 r, z kamienia uzyskanego z rozbiórki pałacu, wzniesiono **wieżę kościelną w stylu późnego baroku** (inskrypcja na elewacji wieży). W 1846 r proboszcz K. Buron ufundował ołtarz główny i ambonę kościelną. Wskutek presji parafian, w 1934 r podjęto decyzję o rozbudowie kościoła. Pierwotnie opinia architekta powiatowego była negatywna, ze względu na projektowaną znaczną ingerencję w zabytkową strukturę budowli. Zgodę wyrażono dopiero po stwierdzeniu znacznego uszkodzenia sklepienia (wg krążących do dziś opowieści – sprowokowanego przez zdesperowanych parafian), po wizji lokalnej, dokonanej przez komisję, w której uczestniczył G. Grundmann, konserwator zabytków prowincji śląskiej. **Autorem zaakceptowanego ostatecznie 18.11.1934 r projektu rozbudowy był architekt Ehl z Bytomia.** Przewidywał on zburzenie starego prezbiterium, powiększenie budowli o transept, wzniesienie nowego większego prezbiterium z trójboczną apsydą oraz dodanie aneksów i krucht. Prace prowadziła firma Koller–Stadnik z Bytomia, roboty dekarские wykonała firma Wincentego Praktera z Głogówka. Konsekracji nowej świątyni dokonał sufragan ołomuniecki bp Schenzel. W czasie działań wojennych w 1945 r kościół uległ uszkodzeniom dachów i sklepień, zestrzelono również hełm wieży i sygnaturkę (do tej pory nie zrekonstruowaną).

SYTUACJA. Pietrowice Wielkie – wieś gminna nad Psiną, na zach. krańcach woj. śląskiego, położona w odl. ok. 9,5 km na zach. od Raciborza – siedziby starostwa powiatowego i ok. 3 km od granicy państwa z Republiką Czeską. Zabudowania miejscowości zgrupowane są przy szosie Racibórz – Kietrz (woj. opolskie). od której odchodzą liczne podrzędne drogi, prowadzące do sąsiednich miejscowości. Przez wieś przebiega również linia kolejowa Racibórz – Baborów.

Kościół parafialny usytuowany jest w centrum wsi, po pd. stronie szosy przelotowej (ul. 1 Maja). Budowla orientowana, zajmuje większą część owalnej parceli, wydłużonej w kierunku wsch.-zach. Pierwotną budowlę wzniesiono na sztucznie usypanym tarasie, wyrównującym teren opadający ku pd.-wsch. Dobudowaną w XX w. część wsch. umiejscowiono już częściowo poza tarasem. Teren parceli odgradzony od szosy współczesnym metalowym ogrodzeniem na murowanych słupkach, od pd. zachowano część dawnego kamienno-ceglanego muru obronnego z przyporami i otworami strzelniczymi, będącego jednocześnie murem oporowym tarasu. Równolegle do muru biegnie droga wiejska. Budynek kościelny otoczony obejściem z polbruku. Od strony wsch. prezbiterium ujęte w symetryczne szerokie biegi schodów terenowych, wyrównujące różnice w poziomie terenu. Od strony zach. główna brama i furtka kościelna, poprzedzone placikiem parkingowym, dwie boczne furtki w pd. odcinku ogrodzenia. Kościół sąsiaduje przez szosę z terenem plebani.

MATERIAŁ. KONSTRUKCJA. TECHNIKA.

Ściany. Ściany zewnętrzne murowane z cegły pełnej, obustronnie tynkowane; niski cokół z okładziną z cegły okładzinówki, układanej w wątku główkowym. Detal architektoniczny ceramiczny, tynkowany – gzymsy, proste podziały ramowe elewacji, spływy szczytu oraz wyrabiany w tynku i narzucie – sterczyny zdobiące spływy, delikatne profile gzymsów. Ściany wieży, obustronnie tynkowane, wymurowano z kamienia, uzyskanego z rozbiórki pałacu.

Ściany wewnętrzne murowane z cegły pełnej, tynkowane; detal ceramiczny, murowany, tynkowany (filary, pilastry); ściany nawy od wewnątrz obudowane współczesną boazerią z listew wysokości ok. 150 cm; w transepcie ażurowa drewniana obudowa instalacji c.o.

Sklepienia i stropy. Nawa i prezbiterium sklepienie kolebką z lunetami: w nawie lunety ostre, w prezbiterium – okragłolukowe, płytkie ramiona transeptu nakrywa sklepienie kolebkowe na rzucie wydłużonego prostokąta; nad kwadratowym skrzyżowaniem naw rozpościera się sklepienie gwiaździste z wyciągniętymi szwami. Pomieszczenia pomocnicze – aneksy, kruchty, 2-ga kond. wieży – nakryte stropami drewnianymi belkowymi z tynkowanymi podsufitkami; w wyższych kondygnacjach wieży stropy nagie. Pomieszczenia w przyziemiu części wsch. (kotłownia i kaplica przedpogrzebowa) ze stropami masywnymi.

Wieżba dachowa. Wieżby dachowe nawy i prezbiterium drewniane, konstrukcji mieszanej; nawa – jętkowo-krokwiowa na podwójnej ścianie stolcowej, z rozporami i zastrzałami w płaszczyźnie więzarów oraz z mieczami w kierunku kalenicowym, połączona z ustrojem płatwiowo-kleszczowym z kozłami i mieczami w kierunku kalenicowym, wiązary usztywnione dodatkowo zastrzałami w kształcie krzyży św. Andrzeja; prezbiterium – wieżba wieszakowa, połączona z płatwiowo-kleszczową na podwójnej ścianie stolcowej z mieczami w kierunku kalenicowym (kleszcze częściowo podwieszane do płatwi kalenicowej, częściowo wsparte stolcami).

Pokrycie dachowe. Dachy nawy, transeptu i prezbiterium oraz kaplicy Ogrójcowej i klatki schodowej kryte ceramiczną dachówką karpiówką, kładzioną podwójnie „w koronkę”; hełm wieży z pokryciem z blachy miedzianej; nad kruchtami bocznymi dachy papowe; niskie przybudówki wsch. z dachami krytymi blachą ocynkowaną.

Posadzki i podłogi. Nawa, transept i prezbiterium z jednolitą posadzką pochodząca z okresu rozbudowy, wykończoną kwadratowymi beżowymi płytkami podłogowymi; w kruchtach bocznych posadzki z kwadratowych płytek

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
6 265 m ³	595 m ²	kościół parafialny rzym.-kat.	kościół parafialny rzym.-kat.
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja <ul style="list-style-type: none"> ⇒ 1945–49 r — odbudowa ze zniszczeń wojennych — naprawa uszkodzonego dachu i sklepień i stropów; oszklenie okien; ⇒ 1951 r — malowanie kościoła; ⇒ 1962 r — malowanie kościoła; ⇒ 1974 r — malowanie wnętrza; ⇒ 1983 r — gruntowny remont zniszczonych w czasie wojny organów; ⇒ 1985 r — rekonstrukcja hełmu wieży, zestrzelonego w czasie działań wojennych; ⇒ 1986–87 r — remont tynków zewnętrznych; ⇒ 1988 r — urządzenie kaplicy przedpogrzebowej; ⇒ 1989 r — naprawa dachu uszkodzonego przez silny wiatr; ⇒ 1990 r — remont, renowacja i oszklenie Ogrójca; ⇒ 1992 r — malowanie kościoła (firma Potysz); ⇒ 1999 r — brukowanie obejścia, uporządkowanie otoczenia kościoła; 		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <p>obiekt zachowany w kształcie uzyskanym po rozbudowie w 1935 r; zły stan pokryć dachowych, które niejednolite, w wielu miejscach nieszczelne, co powoduje przenikanie wody opadowej do wnętrza budynku; w znacznym stopniu zawilgocony aneks pd. — na stropie duże zacieki i ślady porażenia biologicznego (zagrzybienie); spękania ścian przęsła zach. nawy pod sklepieniem, w okolicach wieży;</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie <ul style="list-style-type: none"> ⇒ remont dachów: wymiana i ujednolicenie pokryć dachowych, połączone z wcześniejszym przeglądem, naprawą i konserwacją konstrukcji dachowych; ⇒ osuszenie i odgrzybienie ścian i stropu aneksu pd.; wymiana tynków, malowanie; ⇒ przeprowadzenie ekspertyzy pęknięć ścian i podjęcie stosownych zabezpieczeń; ⇒ wpisanie obiektu do rejestru zabytków i objęcie go pełną opieką konserwatorską; 	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- arch. parafialne, loco — Kronika Parafii w Pietrowicach Wlk., prowadzona od 1964 r — zawiera historię kościoła zrekonstruowaną na podst. dostępnych informacji oraz archiwalne materiały ikonograficzne z czasów rozbudowy kościoła;

24. Uwagi różne.

25. Opracował

tekst PDZ ALMA Jacek Sawiński 20.09.2001

plany i rysunki PDZ ALMA Jacek Sawiński 20.09.2001

zdjęcia PDZ ALMA Jacek Sawiński 20.09.2001

miejsce przechowywania negatywów: archiwum autora

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisu prawa autorskiego

J. Sawiński

22. Bibliografia

Bericht des Provinzialkonservators .. ., [w:] Deutsche Kulturdenkmäler in Oberschlesien., Jahrbuch d. Oberschl. Denkmalpfl., Breslau 1934, S. 203;
R. JOKIEL, Eine Kirche mitten durchgeschnitten (Ausbau der alten Wehrkirche von Groß Peterwitz),. Oberschl. Volkstimme., Ratibor Nr 160, 1935;
R. JOKIEL, Die neue St. Veits-Kirche von Groß Peterwitz., Oberschl. Volkstimme., Ratibor Nr 355, 1935;
Katalog zab. szt. w Polsce., T.VII, z. 13, W-wa 1967, str. 25;
H. STASIŃSKI, E. WIECZOREK, Racibórz i Okolica. Przewodnik., K-ce 1994, str. 110;

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

- ▶ JOKIEL, Eine Kirche mitten .. ., — w artykule zamieszczono 6 fotografii ilustrujących prace przy rozbudowie kościoła (autor: R. Jokiel) — widok od wsch. ze zburzonym starym prezbiterium; wewnątrz starego prezbiterium; widok pierwotnej budowli od wsch.; widok kościoła od frontu; 2 widoki murów obronnych;
- ▶ kronika parafialna — w rozdziałach o historii kościoła zamieszczono w/w fotografie wycięte z Oberschl. Volksstimme;
- ▶ album z współczesnymi fotografiami wyposażenia kościelnego;

27. Załączniki

- wkładka nr 1: cd. opisu;
- wkładka nr 2: cd. opisu; mapa orientacyjna; zdjęcia;
- wkładka nr 3: zdjęcia;
- wkładka nr 4: zdjęcia;

1. Miejscowość PIETROWICE WLK.	2. Obiekt (nazwa jak na karcie) KOŚCIÓŁ ŚŚ. WITA, MODESTA I KRESCENCJI	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) cd. opisu;
--	--	--

szarego marmuru a w kruchcie zach., w przyziemiu wieży – z ciemno- i jasnoszarych płytek gresowych; aneksy, podobnie jak empora muzyczna i kolejne kondygnacje wieży, z drewnianymi podłogami z desek.

Schody. *Schody zewnętrzne.* Wejścia do krucht bocznych poprzedzone krótkimi prostymi schodkami z bloków kamiennych. Część prezbiterialna ujęta po bokach w symetryczne proste biegi szerokich schodów terenowych, wyrównujących różnicę poziomów gruntu i sztucznie usypanego tarasu, na którym wzniesiono większą część kościoła.

Schody wewnętrzne. Schody wiodące na emporę muzyczną umieszczono w osobnej przybudówce klatki schodowej, którą wbudowano w narożnik między nawą i pd. ścianą wieży; schody jednobiegowe proste, betonowe, z metalową poręczą przy ścianie; na strych i wyższe kondygnacje wieży wiodą schody drewniane drabiniaste.

Otwory. *Otwory okienne* ujednolicone w poszczególnych częściach budowli, w regularnym układzie, akcentują jej podziały kompozycyjne i funkcjonalne, podkreślają tektonikę. Wszystkie otwory w kształcie prostokątów zamkniętych pełnołukowo, różniących się wymiarami i proporcjami lub w formie okulusów. Korpus nawowy przepruty w każdej z elewacji bocznych 3-ma, wysoko umieszczonymi, rozglifionymi do wnętrza, przysadzistymi otworami w kształcie prostokątów leżących; okna nawy współczesne, drewniane, krosnowe, stałe; w osi zach. dodatkowe okienka witrażowe w formie okulusów, oświetlające przestrzeń pod emporą muzyczną. We frontowych ścianach ramion transeptu potrójne, wąskie, bardzo smukłe, obustronnie rozglifione otwory, z których środkowy nieco wyższy, wypełnione witrażami. Podobne, pojedyncze okna witrażowe przepruwają każdą ze ścian prezbiterium. Aneksy oświetlone małymi, smukłymi okienkami witrażowymi, zgrupowanymi po dwa w ścianach frontowych i wsch., podobne pojedyncze okienka w kruchtach bocznych. Nieco większe i smuklejsze otwory okienne flankują drzwi przybudówek przyziemia części wsch.; w otworach współczesne drewniane okna krosnowe z oszkleniem typu gomółkowego. Elewacje wieży jednoosiowe, z współczesnymi, drewnianymi oknami krosnowymi; poszczególne kondygnacje wyróżnione, odrębnymi formami otworów okiennych; w elewacji frontowej wieży, tuż nad wejściem, otwór w kształcie prostokąta stojącego, ujęty w ozdobne obramienie tynkowe z

wolutowymi spływami; pozostałe otwory bez obramień; w 3-ciej kond. elewacji bocznych otwory prawie kwadratowe, wyjątkowo – z zamknięciami koszowymi, ponad nimi okulusy; ostatnia kondygnacja przepruta z każdej strony smukłym, dużym otworem, przesłoniętym drewnianymi żaluzjami.

Otwory drzwiowe zewnętrzne. Główne wejście kościelne zlokalizowane na osi środkowej fasady; otwór w kształcie prostokąta stojącego z pełnołukowym zamknięciem, ujęty w kolumnowy portal, ze zwieńczeniem w formie pełnego belkowania; drzwi 2-skrzydłowe drewniane ramowo-płycinowe, prostokątne, z nadświetlem, dzielonym pionowymi listwami. Wnętrze kościelne dostępne także pośrednio przez dwa identyczne otwory krucht bocznych (prostokąty zamknięte pełnołukowo, z jednoskrzydłowymi drzwiami prostokątnymi, opierzanymi w skrzydłach dekoracyjnym układem klepek, z nadświetlami dzielonymi pionowymi listwami) i dwa otwory aneksów (otwory i drzwi analogiczne, tylko smuklejsze w proporcjach) oraz drzwi klatki schodowej – jednoskrzydłowe, ramowo-płycinowe, opierzone listwami w pionie, umieszczone w przysadzistym otworze z prostym zamknięciem. Przybudówki przyziemia nie skomunikowane z żadnym innym wnętrzem kościelnym, dostępne z zewnątrz przez osiowe smukłe otwory wsch. z pełnołukowymi zamknięciami, wypełnione jednoskrzydłowymi drzwiami prostokątnymi, opierzanymi dekoracyjnym zygzakowatym układem klepek, w zamknięciach nadświetla dzielone listwami pionowymi.

Otwory drzwiowe wewnętrzne. Wszystkie otwory zamknięte pełnołukowo, różnią się między sobą nieznacznie wymiarami i proporcjami; otwory między aneksami i prezbiterium smukłe, z jednoskrzydłowymi drzwiami ramowo-płycinowymi, powtarzającymi kształt otworów, w których arkadowe przeźrocza; podobne, bardziej przysadziste otwory łączą kruchtę boczne z ramionami transeptu, drzwi prostokątne, wahadłowe, o przeszkłonych górnych płycinach, zwieńczone półkolistymi nadświetlami; osiowy otwór o proporcjach kwadratu łączy kruchtę zach. z nawą, przesłaniają go 2-skrzydłowe ramowo-płycinowe, w znacznym stopniu przeszkłone drzwi wahadłowe z nadświetlem; jedyny otwór z prostym zamknięciem, stanowi połączenie między klatką schodową i emporą, drzwi jednoskrzydłowe, z współczesnymi jednoskrzydłowymi

drzwiami ramowo-płycinowymi. Skrzyżowanie naw wydzielone rozłożystymi arkadami pełnolukowymi

RZUT. Kościół orientowany, o regularnym, symetrycznym rzucie, wydłużonym w osi wsch.-zach. Prostokątna 3-przęsłowa nawa, oddzielona od prezbiterium transeptem ze skrzyżowaniem na rzucie kwadratu i prostokątnymi ramionami. Prezbiterium węższe kwadratowe, zamknięte trójbocznie. W narożniki między transept i prezbiterium wbudowane kwadratowe aneksy, z wspierającymi je od wsch., mniejszymi prostokątami przybudówek części wsch., znajdujących się poniżej poziomu tarasu. W narożnikach między transeptem i przyporami nawy umieszczono, założone na rzucie ćwierci elipsy kruchty boczne. Oś symetrii budowli akcentuje zach. środkowa wieża na rzucie kwadratu. Ścisłą symetrię układu niweczy wąska prostokątna przybudówka klatki schodowej dobudowana do elewacji pd. wieży.

BRYŁA. Budowla o monumentalnej, mocno rozczłonkowanej, regularnej bryle, górująca nad okolicą, szczególnie od strony pd.-wsch., gdzie wznosi się skarpa, usypanego sztucznie tarasu, na którym wzniesiono większą część budowli. Dobudowana poza skarpą część wsch. kościoła zyskała dodatkową kondygnację pod poziomem tarasu. Korpus nawowy rozczłonkowany regularnym układem trójuskokowych przypór, nakryty 2-spadowym dachem, od wsch. ujęty, tej samej wysokości transeptem, o trójpółaciowych dachach, wchodzących w połacie dachu korpusu nieco poniżej jego kalenicy. Prezbiterium niższe i węższe, zamknięte trójboczną, oskarpowaną na narożach apsydą. Stromy 2-spadowy dach prezbiterium przechodzi nad apsydą w trójpółaciowy. Naroża transeptu wypełnione symetrycznymi przybudówkami: od strony nawy – niskimi, zaokrąglonymi kruchtami o płaskich dachach, od strony prezbiterium – nieco wyższymi aneksami, nakrytymi dwoma wyniosłymi połaciami dachu 4-spadowego, którego równoległa kalenica sięga gzymsu wieńczącego prezbiterium. Aneksy wzniesione częściowo na skarpie, wsparte od wsch. niskimi, nakrytymi pulpitowymi daszkami, usytuowanymi poniżej poziomu tarasu, symetrycznymi przybudówkami kotłowni i kaplicy przedpogrzebowej. Piętrzące się na różnych wysokościach, symetryczne elementy, ujmujące korpus nawowy i tworzące rozczłonkowaną bryłę kościoła znajdują kulminację w środkowej masywnej wieży zach. Wieża 5-kond., 4-boczna, zwieńczona smukłym hełmem z latarnią, iglicą i krzyżem. Powyżej gzymsu wieńczącego korpus flankują ją wcięte odcinkowo spływy szczytu fasady. Ścisłą symetrię układu zakłóca wąska przybudówka klatki schodowej, przylegająca do ściany pd. wieży, nakryta długim dachem pulpitowym.

Elewacja zach. – *fasada* – elewacja zdominowana przez masywną 4-kond., jednoosiową wieżę środkową oś środkową akcentuje otwór wejścia

głównego, ujęty w portal z doryckich kolumn dźwigających pełne belkowanie z mocno wyladowanym gzymsem; nad wejściem zamknięty półkoliście otwór okienny w ozdobnym tynkowym obramieniu z wolutowymi spływami, ponad nim tynkowa rombowa płycina z kartuszem, w którego polu inskrypcja łacińska z datą budowy wieży: HAEC / TURRIS / ESTAEDI/FICATA A / 1822; wieża dzielona w pionie gzymsami i zróżnicowanymi otworami okiennymi, z lekko zaokrąglonymi narożami; w jej dekoracji wykorzystano kontrast dwóch rodzajów tynków – gładkich różowych narożnych i szarych lastrиковych na powierzchni ścian; boczne części elewacji smukłe ślepe, pozbawione elementów dekoracyjnych i artykulacyjnych, poza gzymsem wieńczącym, oddzielającym fragmenty szczytu z odcinkowo wciętymi spływami; pd. część elewacji poprzedzona wąską jednoosiową, długą przybudówką klatki schodowej.

Elewacja pd. – wydłużona, wieloelementowa i rozczłonkowana, szczególnie w części wsch.; 3-osiowa nawa, z regularnym rytmem ujednoliconych otworów okiennych, rozczłonkowana prostymi szerokimi podziałami ramowymi i 3-uskokowymi przyporami, ujęta jest od zach. wieżą i poprzedzająca ją jednoosiową przybudówką klatki schodowej, od wsch. ramieniem transeptu; w osi zach. nawy dwie kond. okien – dolny okulus oświetla przestrzeń pod nawą muzyczną; w osi środkowej wbudowana wtórnie kaplica Ogrójcowa, zasłonięta pulpitowym daszkiem; w oś wsch. wbudowana niska 2-osiowa zaokrąglona kruchta boczna; ściana transeptu skomponowana symetrycznie, ujęta w parę szerokich pilastrów z wspólnymi nasadnikami, w części środkowej 3-osiowa, z 3-ma smukłymi oknami, z których środkowe nieco wyższe; elewacja zwieńczona profilowanym gzymsem, wyłamanym odcinkowo ku górze nad środkowym otworem okiennym; 3-osiowa przybudówka aneksu przesłania prawie całkowicie elewację prezbiterium, której widoczny fragment, z prostymi podziałami ramowymi, przepruty smukłym otworem okiennym, zamknięty 2-uskokową narożną przyporą; w dekoracji elewacji wykorzystano kontrast dwóch rodzajów tynków – gładkich jaśniejszych tynków ram i ciemniejszych grubo nakrapianych tynków powierzchni ścian.

Elewacja wsch. – smukła, ściśle symetryczna, dośrodkowa, malownicza kompozycja, piętrzących się ku górze brył, kulminujących w środkowej ścianie apsydy prezbiterialnej, zwieńczonej wyniosłą trójkątną połacią dachową; apsyda prezbiterialna trójboczna, rozczłonkowana narożnymi ukośnymi 3-uskokowymi przyporami, sięgającymi pasa podgzymsowego i ujednoliconymi smukłymi otworami okiennymi, ze środkową blendą, akcentującą środek kompozycji; ściany boczne przypór, podobnie jak tynkowy pas podgzymsowy gładko tynkowane, stanowią kontrast z nakrapianymi ciemniejszymi tynkami powierzchni ścian; ściana środkowa apsydy pogrubiona w przyziemiu do

1. Miejscowość

PIETROWICE WLK.

2. Obiekt (nazwa jak na karcie)

KOŚCIÓŁ ŚŚ. WITA MODESTA I KRESCENCJI

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

cd. opisu; mapka orientacyjna; zdjęcia;

wysokości pierwszego uskoku przypór, nakryta obdaszkiem, rozczłonkowana szeroką wnęką o odcinkowym zamknięciu; przybudówki przyziemia 3-osiove, ze środkowymi otworami drzwiowymi, flankowanymi przez otwory okienne, wspierają 2-osiove aneksy; ponad aneksami w głębi widoczne ślepe fragmenty elewacji nawy; całość ujęta po bokach w szerokie proste biegi schodów terenowych, wiodących na poziom tarasu ziemnego.

Elewacja pn. – kompozycja identyczna jak w elewacji przeciwległej, z wyjątkiem braku kaplicy w przeszle środkowym nawy i przybudówki przy ścianie wieży.

WNĘTRZE. Duży kościół o obszernej, jasnej nawie, połączonej w monumentalnym, sklepionym gwieździście skrzyżowaniu z ramionami płytkiego transeptu. Za transeptem niższe i węższe sklepione prezbiterium o trójbocznym zamknięciu. Po obu stronach prezbiterium, połączone z nim przejściami aneksy. Ramiona transeptu połączone przejściami zach. z małymi kruchtami bocznymi. W zach. część nawy wbudowana empora muzyczna, wsparta na kamiennych 8-bocznych filarach. Pod emporą otwór wiodący do głównej kruchty zach. urządzonej w przyziemiu masywnej środkowej wieży. Wejście na emporę możliwe tylko z zewnątrz, przez osobną klatkę schodową. W części wsch. świątyni, poniżej poziomu tarasu ziemnego, na którym wzniesiona została większa jej część, umieszczone, nie skomunikowane z wnętrzem przybudówki kotłowni i kaplicy przedpogrzebowej.

WYPOSAŻENIE. Większość wyposażenia kościelnego pochodzi z I i 2 poł. XIX w: ołtarz główny z figurami patronów (fund. proboszcza Burona z 1846 r), ołtarze boczne z figurami Matki Boskiej z Dzieciątkiem i Chrystusa, cykl rzeźb w nawie poprzecznej: śś. Anna, Józef, Piotr, Paweł, Chrystus Dobry Pasterz i grupa Chrztu Chrystusa (z dawnej chrzcielnicy?), rzeźby w kruchtach – Pieta i Krucyfiks oraz z czasów po rozbudowie (l. 1935–37): witraże figuralne z fundacji gminy i ówczesnego proboszcza Weidlera., autorstwa Firmy Mayer z Monachium (śś. Alojzy Gonzaga, Agnieszka, Katarzyna, Antoni Padewski), ambona, prospekt organowy (1937; Berchdorf z Nysy).

INSTALACJE. Budowla wyposażona jest w instalację elektryczną, odgromową, c.o. (własna kotłownia) i wod.-kan.



2.



3.



4.



5.



- 2. Fragment zach. elew. pd..
- 3. Widok kościoła od pd.
- 4. Elewacja wsch.
- 5. Część prezbiterialna od [pn.

1. Miejscowość PIETROWICE WLK.	2. Obiekt (nazwa jak na karcie) KOŚCIÓŁ ŚŚ. WITA MODESTA I KRESCENCJI	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia;
--	---	--

6.



7.



6. Środkowy fragment elewacji pn.

7. Elewacja pn. nawy i wieży

8.



9.



10.



11.



- 8. Portal wejścia głównego.
- 9. Kartusz z datą budowy wieży.
- 10. Helm wieży
- 11. Wnętrze – widok ku prezbiterium.

1. Miejscowość

PIETROWICE WLK.

2. Obiekt (nazwa jak na karcie)

KOŚCIÓŁ ŚŚ. WITA MODESTA I KRESCENCJI

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia;

12.



12. Wnętrze – widok ku emporze muz.

13.



13. Pn. ramię transeptu.

14.



15.



14. Ściana pn. prezbiterium.
 15. Sklepienie skrzyżowania.
 16. Sklepienie prezbiterium.
 17. Klatka schodowa.

16.



17.

